

відносин. Багатопартійність є носієм групових інтересів, а також повноважним джерелом формування парламенту і уряду, які в свою чергу будуть будувати демократичну, розвинену державу, яка в подальшому буде займати пріоритетне місце в цивілізованому світі по усіх критеріях розвитку суспільства. Тому багатопартійність потрібно підтримувати, щоб різні ідеї і програми по розвитку здійснювались і держава розвивалась, розквітала [4, с. 563]. У багатопартійності дуже великі перспективи. Тому суспільство повинно запропонувати нову ідеологію, засновану на відкритості, чесності та ефективності. Коли ми виберемо правильний шлях, то наша держава зробить великий і якісний крок вперед, який ми вже багато років не могли зробити.

Бібліографічні посилання:

1. Пальшков К.Є. Проблеми становлення багатопартійності в Україні. Актуальні проблеми політики. Одеса. 2013. Вип. 49. С. 111-119
2. Дем'яненко Б. Л. Багатопартійність. Велика українська енциклопедія. 2021. URL: <https://vue.gov.ua/багатопартійність> (дата звернення: 14.11.2021)
3. Шайгородський Ю., Меркотан К. Багатопартійність і проблеми ідеологічної ідентифікації. Політичний менеджмент. 2006. № 1. С. 176-182
4. Шведа Ю.Р. Теорія політичних партій і партійних систем. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 617 с.
5. Кармазіна М.С. Українська багатопартійність: становлення і розвиток. *Наукові записки*. Київ. 2012. Вип. 3 (59). С. 4-87

Задаля Дмитро Костянтинівич,
доцент кафедри
загальноправових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент
Акімова Ангеліна Дмитрівна,
здобувачка вищої освіти
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

**РОЛЬ ПРАВА В СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ
УКРАЇНИ**

Питання ролі права та його призначення в суспільстві пов'язані з його функціями. Правові функції відображають легітимність діючої влади та загальносоціальний напрямок діяльності держави, оскільки право покликане забезпечувати інтереси суспільства й кожного з народу зокрема. Термін «право» на сьогодні у спілкуванні суспільства почав використовуватися набагато частіше, відображаючи різні аспекти їхнього соціального життя. «Право» багатозначне та має риси соціального об'єкта, має власну систему

особливих правил щодо соціальної поведінки та відповідні форми явища його сутності. Право зажди має тісний зв'язок з суспільним життям людини, саме людина є носієм і головним споживачем його норм, а безпосередньо її інтереси та потреби є джерелом змісту правил поведінки людей в суспільстві. Право є обов'язковим порядком, тісно пов'язане з системою норм та законів, що є панівною гілкою над волею кожної людини, забезпечує всезагальний порядок, що проявляється в суспільній поведінці всіх осіб та організацій держави. Ні одна держава не має існування без права, як для загальносоціального явища, для нього характерні такі риси:

- 1) право характеризується свободою людей та є рівним для всього населення;
- 2) права нації, народу;
- 3) права об'єднань певних прошарків суспільства;
- 4) права людства.

Суть права в достатній мірі залежить від форми державного правління і політичного режиму держави, конкретизується і проявляється безпосередньо його функціями. Останнім часом визначити суть права в Україні важко, через перехід до нової економічної системи право виражає інтереси різних соціальних груп населення. Щоб дати вірну відповідь на це питання, необхідно проаналізувати всю систему права і законодавства, його принципи, і практику його реалізації загалом. Воно відіграє дуже важливу роль в суспільному житті для особи, суспільства і загалом держави, якби не існувало права, то в народі б панували анархія та безладдя, через нерівність людей посилювалася б дискримінація, стосунки вирішувалися силою, без залучення моралі, справедливості і відповідальності за свої вчинки відійшли б на другий план, ми повинні розуміти те, що права є невід'ємною складовою нашого життя в суспільстві, саме право є нашою свободою, яка дає можливість приймати рішення, які притаманні нашому серцю, звісно, життя обмежується певними обставинами, принципами моралі та законами, якраз в цьому і є основне право в нашому житті, яке може бути вирішальним по відношенню до нас, отже, тільки ми вирішуємо якою нам людиною йти по життю. За допомоги права між державою і суспільством юридично закріплюються рівність і рівноправ'я громадян, право регламентує всю систему юридичних прав, свобод і обов'язків особи, права людини невід'ємні, неподільні, взаємозалежні і взаємопов'язані.

Важливою сферою життя суспільства є культурологія. Саме культурологія країни є однією із фундаментальних сфер розвитку держави, безпосередньо культура народу, його традиції, звичаї, обряди розвивають державу, надаючи їй чинності та певного рівня розвитку поміж інших держав, затверджуючи суверенітет нації, менталітет народу та виробляючи моральні цінності суспільства країни. Стаття 3 Конституції України встановлює, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є

головним обов'язком держави. Закріплення цього основоположного принципу активує постійний науковий пошук щодо сутності і особливостей реалізації прав і свобод людини як в цілому, так і в окремих сферах суспільного життя, зокрема, таких як культурна. Важливим культурним правом, що входить до системи культурних прав і свобод людини і громадянина в Україні, є право на участь у культурному житті суспільства і держави, право користуватися культурною спадщиною, на доступ до культурних цінностей. Слід зазначити, що це право безпосередньо не передбачається Розділом II Конституції України, але на наявності його в системі культурних прав і свобод наполягають П. М. Рабінович, зазначаючи, що до групи культурних прав належить право на освіту й виховання, користування надбаннями культури і мистецтва, наукову, технічну і художню творчість, авторські права [1, с. 12]. Основними правами «Про культуру» є право на:

- 1) доступ до культурної спадщини, благ, цінностей;
- 2) створення закладів культури недержавної форми;
- 3) об'єднання у творчі організації у сфері культури;
- 4) придержання, піднесення, популяризування культурної та мовної самобутності, загалом традицій, звичаїв та обрядів своєї країни;

5) здобуття культурно-мистецької освіти;. М.І. Хавронюк вважаючи, що група конституційних культурних прав і свобод утворюється у складі права на освіту, прав осіб, які належать до національних меншин, у гуманітарній сфері, свободи творчості, права на результати своєї інтелектуальної творчої діяльності, права на участь у культурному житті та права користуватися культурною спадщиною України [2, с. 233-245]. Зробивши висновки слів Хавронюка, одним з найважливіших культурних прав людини і громадянина в Україні виступає право на освіту, що є основою інтелектуального, духовного та соціального розвитку суспільства і держави та право брати участь у культурному житті суспільства і держави, право користуватися культурною спадщиною та на доступ до культурних цінностей, адже кожен громадянин має право на результати своєї інтелектуальної діяльності. Під цим правом слід розуміти визнану та гарантовану державою можливість кожного брати участь у культурному житті суспільства та держави шляхом використання культурних благ, захисту своєї культурної спадщини, доступу до об'єктів матеріальної та духовної культури. Це культурне право також потребує конституційного закріплення на рівні з іншими культурними правами і свободами: правом на освіту та свободою творчості.

Отже, можемо дійти висновку, що право України являє собою не просто сукупність правил поведінки, але і певну систему норм, які зв'язані внутрішньою єдністю. Ця внутрішня єдність обумовлена суттю права та його відносними принципами. В Україні право повинно не тільки відповідати загальному економічному стану країни, не тільки бути його вираженням, але також бути внутрішньо погодженим вираженням, яке не спростовало б само себе в силу внутрішніх протиріч. Україна на сьогоднішній день на більш ніж

на достатньому рівні свого розвитку у сфері права в соціально-культурному житті своєї держави, але все ж таки держава потребує удосконалення рівня права в цій сфері держави, на мою думку, в цьому допоможе гасло «Один за всіх і всі за одного», якщо все суспільство, весь народ, кожен громадянин, буде притримуватися цього вираження, то Україні вдасться вийти на новий етап свого розвитку, але тільки за таким тезисом, що права інших потрібно підносити та поважати, не менше, ніж власні.

Бібліографічні посилання:

1. Копейчиков В.В. Загальна теорія держави і права. Київ : Юрінком, 1997.
2. Основи держави і права. С.Д. Гусарєв, Р.А. Калюжний, А.М. Колодій. Київ: Либідь, 1997.

Землянюк М.С.

студентка Навчально-наукового інституту
заочного навчання та підвищення кваліфікації

Науковий керівник –
д.ю.н., проф. **Наливайко Л.Р.**,
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА УЧАСТЬ ВПО У МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ

Україна вперше зіткнулась із потребою проведення виборів в умовах пандемії COVID19. Саме пандемію визнають основною причиною низької явки виборців на місцевих виборах. З метою організації безпечної участі громадян у виборах та запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19 Кабінетом Міністрів України визначено механізм здійснення протиепідемічних заходів під час організації та проведення виборів у період дії карантину.

Проблемі питання реалізації, охорони і захисту виборчих прав людини, приділяли увагу такі науковці, як: Ю. Барабаш, Л. Завадська, Є. Захаров, О. Зайчук, В. Колісник, А. Колодій, М. Козюбра, О. Лукашова, А. Олійник, В. Погорілко, М. Рабінович, В. Речицький, О. Скрипнюк, Т. Слінько, Ю. Тодика, М. Хавронюк, В. Яворський та ін. Окремим питанням, які стосуються правового статусу ВПО в Україні, присвячено наукові роботи таких науковців: Б. Піроцький, В. Микитенко, Є. Микитенко, І. Козинець, К. Крахмальова, М. Малиха, М. Кобець, Н. Тищенко, Л. Шестак та ін.

До постанови КМУ від 22 липня 2020 р. № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» внесено зміни, що стосувались: проведення опитування учасників виборчого процесу щодо наявності